

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 63905/10

Hasan ŞAHİNGÖZ / Türkiye

Başkan

Julia Laffranque,

Hâkimler

Stéphanie Mourou-Vikström,

Arnfinn Bårdsen

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 5 Şubat 2019 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 20 Eylül 2010 tarihinde yapılan başvuruyu, davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler ile bunlara cevaben başvuran tarafından sunulan görüşleri dikkate alarak, gerçekleştirdiği müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2019. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuran Hasan Şahingöz, Türk vatandaşı olup, 1971 doğumludur ve Tekirdağ'da tutuklu bulunmaktadır. Başvuran, Mahkeme önünde İstanbul Barosuna bağlı Avukatlar G. Tuncer ve F.A. Tamer tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Dava konusu olaylar, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

4. Başvuran 1995 yılında, bir terör örgütü adına işlediği farklı suçlar nedeniyle idam cezasına çarptırılmıştır. Anayasa ve mevzuat değişiklikleri sonrasında (*Karsu ve diğerleri/Türkiye* (kk.), No. 34971/05, 34974/05 ve 1057/06, §§ 62-68, 27 Mart 2018), söz konusu ceza, 2002 yılında, ölünceye kadar çekilecek olan "müebbet hapis cezasına", ardından 2005 yılında, ölünceye kadar çekilecek olan "ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına" çevrilmiştir.

5. Daha öncesinde üç kişilik bir odada kalan başvuran Tekirdağ F Tipi Cezaevinde 11 m² lik tek kişilik bir odaya konulmuştur (Söz konusu yaşam ünitelerinin maddi koşulları ile bu infaz rejimine özgü imkânlar ve mevcut faaliyetlere ilişkin açıklamalar için yukarıda anılan *Karsu ve diğerleri* kararına, §§ 70-76, bakınız.). Başvuran, düzenli aralıklarla isteğine göre gazete ve dergiler almaktadır. Aynı zamanda, 36 kanallı bir televizyonun yanı sıra, radyo, mini buzdolabı ve vantilatörü de bulunmaktadır. Günde en az bir saat; iyi hal durumunda ise beş saat olmak üzere, 41 m² yüz ölçümüne sahip, üç mahkûm ile paylaştığı ortak bir yürüyüş avlusuna erişime sahiptir. Her on beş günde bir, on dakikalık telefon görüşmesi yapma ve aile ile görüş hakkına sahiptir. Hükümet, başvuranın 2009 ve 2017 yılları arasında

spor turnuvalarına katıldığına ilişkin belgelerin yanı sıra ailesi ve avukatlarıyla yaptığı görüşmelerin gösterildiği tabloları iletmektedir.

B. İlgili İç Hukuk Kuralları ve Uygulaması

6. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolu ile ilgili olarak, Mahkeme, *Hasan Uzun/Türkiye* (No. 10755/13, 30 Nisan 2013) kararına atıfta bulunmaktadır.

7. Tecrit iddiaları ve ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının indirim yapılamaz niteliği ile ilgili olarak, ilgili iç hukuk kuralları ve uygulaması *Öcalan/Türkiye* (No. 2) (No. 24069/03, 197/04, 6201/06 ve 10464/07, §§ 62-71, 18 Mart 2014) ve yukarıda anılan *Karsu ve diğerleri* (§§ 24-42) kararlarında açıklanmaktadır.

ŞİKÂyetLER

8. Başvuran, Sözleşme'nin birkaç maddesine dayanarak, 2005 yılından beri tecritte tutulduğundan ve öncesine nazaran daha ağır bir infaz rejimine maruz bırakıldığından, bir gün tahliye edilecek olma beklentisine sahip olmadığından ve bu bağlamlarda etkili hukuk yolu bulunmadığından yakınmaktadır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

9. Başvuran, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile ilgili olarak tecrit olarak nitelendirdiği özel bir infaz rejimine tabi tutulmasından ve bu cezayı insanlık dışı kılan indirim yapılamaz niteliğinden şikâyet etmektedir.

A. Sözleşme'nin 3. Maddesi Hakkında

10. Mahkeme, şikâyetlerin birinci kısmının, Sözleşme'nin 3. maddesi açısından incelenmesine karar vermektedir. Söz konusu madde aşağıdaki şekildedir:

“Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

1. Tecrit İddiası

11. Başvuranın, infaz rejimine ilişkin şikâyeti ile buna bağlı olarak tecritte tutulma iddiası hususunda, Mahkeme, benzer bir şikâyeti daha önce *Öcalan/Türkiye* (No. 2) (No. 24069/03, 197/04, 6201/06 ve 10464/07, §§ 148149, 18 Mart 2014) ve *Karsu ve diğerleri/Türkiye* (No. 34971/05, 34974/05 ve 1057/06, §§ 69-79, 27 Mart 2018) kararlarında kabul edilemez olarak açıkladığını hatırlatmaktadır. Somut olayda, Mahkeme, yukarıda anılan davalarda vardığı sonuçları bertaraf etmesine imkân verecek herhangi bir unsur veya argüman tespit etmemektedir. Netice itibarıyla, Mahkeme, söz konusu şikâyetin, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca, açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar vermektedir.

2. Şartlı Tahliye İmkânının Bulunmaması

12. Hükümet, Mahkemeyi, başvuranın, 23 Eylül 2012 tarihinden beri erişilebilir olan Anayasa Mahkemesi önündeki bireysel başvuru yolunu tüketmediği gerekçesiyle başvuruyu kabul edilemez olarak açıklamaya davet etmektedir. Hükümet, *Hasan Uzun/Türkiye* (No. 10755/13, 30 Nisan 2013) kararına atıfta bulunmaktadır.

13. Mahkeme, mevcut davadaki ile benzerlik gösteren bir davayı daha önce incelediğini ve söz konusu başvuru yolunun tüketilmemesi nedeniyle davanın kabul edilemez olduğuna karar verdiğini hatırlatmaktadır (*Tekin ve Baysal /Türkiye* (kk.), No. 40192/10, §§ 16-28, 4 Eylül 2018). Mahkeme, somut olayda, önceki sonucundan sapmasına imkân verecek herhangi bir unsur ya da argümana sahip değildir. Sonuç olarak, Hükümetin itirazının kabul edilmesi ve başvurunun bu kısmının, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1

ve 4. fıkraları uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddedilmesi gerekmektedir.

B. Sözleşmenin 13. Maddesi Hakkında

14. Başvuran aynı zamanda, yukarıdaki şikâyetlerini incelemek için etkili bir hukuk yoluna sahip olmadığından da yakınmaktadır.

15. Mahkeme, başvuranın, tutukluluk koşulları ile ilgili şikâyetinin, açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar vermektedir (yukarıda 11. paragraf). Dolayısıyla, Sözleşme'nin 13. maddesi işbu şikâyete uygulanmaz.

16. Mahkeme, başvuranın çarptırıldığı müebbet hapis cezasının indirim yapılamaz niteliğine ilişkin şikâyet ile ilgili olarak, Anayasa Mahkemesi önündeki bireysel başvuru yolunun, başvurana Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrası anlamında tüketilmesi gereken bir hukuk yolu sunduğunu tespit etmektedir. Sonuç olarak, etkili hukuk yolu bulunmaması ile ilgili şikâyet açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmelidir (yukarıda anılan *Tekin ve Baysal* kararı, § 31).

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilerek, 7 Mart 2019 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Julia Laffranque
Başkan